

ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Кафедра рисунку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної
роботи

А. М. Бокшан

2020 року

“ 28 ” вересня

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рисунок

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Дизайн середовища»

«Декоративно-прикладне мистецтво»

Факультет Образотворчого мистецтва

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з Рисунку для студентів за спеціальністю: 022 Дизайн, І -дизайн інтер`єру, дизайн середовища, ДПМ "27" серпня 2020 р. – 10 с.

ОПШ «Дизайн середовища»
«Декоративно-прикладне мистецтво»

Розробник: **Беринець В. В.** викладач

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Рисунку.

Протокол від "27" серпня 2020 року №

Завідувач кафедри Ковач А.М.

_____ (Ковач А.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	<u>Галузь знань</u> 02 культура і мистецтво (шифр і назва)	Нормативна (за вибором) Денна
	<u>Спеціальність</u> 022 Дизайн	
Модулів - 1	<u>ОПП</u> «Дизайн середовища» «Декоративно-прикладне мистецтво»	Рік підготовки:
Змістових модулів - 2		I
Загальна кількість годин – 120 год.		Семестр:
		1-й, 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.	<u>Освітній рівень</u> бакалавр	Лекції:
		10 год.
		Практичні:
		106 год.
		Самостійна робота:
		4
	Індивідуальні завдання:	
	30	
	Вид контролю:	
	Диференційований залік у 1 семестрі; екзаменаційний перегляд у 2 семестрі.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Створення просторових зображень натюрмортів з геометричних тіл засобами рисунку.

Розвиток творчого підходу до створення художнього образу засобами академічного рисунка.

Вивчення способів відтворення форми, її площинно-конструктивних закономірностей.

Практичне засвоєння різних графічних технік.

Розвиток конструктивно-аналітичного мислення.

Сприяння набуттю і вдосконаленню професійного виконавського рівня студента, зокрема у розвитку його відчуття пропорцій, тону, ритму, необхідних при зображенні предметів

Завдання:

- Оволодіння практичними навиками виконання академічного рисунку.
- Побудова зображуваного об'єкта за допомогою лінійної перспективи.
- Виконання серії практичних завдань, що передбачають поступове ускладнення форми, композиції, від простих натюрмортів з 1-2-х геометричних тіл до складніших натюрмортів.
- Вивчення методики ведення дисципліни, готуючись до можливої викладацької роботи.
- Формування гостроти сприйняття і відтворення об'ємних форм, пропорцій, ритму.
- Вивчення методики ведення дисципліни, готуючись до можливої викладацької роботи.
- Визначення пропорційних співвідношень між об'єктами та їх частинами.
- Розуміння композиційних закономірностей та культури рисунка.
- Окрім практичних та теоретичних занять збагачення професійних знань відвідуванням у позаурочний час музеїв, галерей, лекцій, симпозіумів, пленерів, вернісажів та інших культурно-мистецьких заходів, що сприяють зростанню професійних знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретичні підходи до рисунку і місце останнього в системі художньої творчості;
- особливості роботи різними графічними засобами;
- фізичні та фізіологічні принципи, тонального сприйняття форми та ритму;
- закони композиції та перспективи;
- поетапність ведення рисунку;
- закони побудови композиції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- а) будувати на площині просторові об'єкти;
- б) використовувати тональні співвідношення та засоби лінії;
- в) виконувати з натури натюрморти з геометричних тіл, зберігаючи пропорції та тональні співвідношення;
- г) аналізувати форми, пропорції і конструкцію зображуваних предметів;
- д) вміти вести аналітичний відбір для максимальної художньої виразності;
- е) зосереджувати акценти на головних місцях композиції і списувати другорядні.

3. Програма навчальної дисципліни

І семестр.

Змістовний модуль 1. Конструктивна побудова геометричних форм.

Тема 1. Аналіз конструкції простих геометричних форм в залежності від положення. Куб. Піраміда. Циліндр. Шестигранник.

Коротка характеристика постановки: натюрморт з 1-2-х геометричних фігур, різних за розмірами та будовою.

Мета завдання: Визначати візуальні розміри і пропорції предметів з урахуванням перспективних деформацій

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція натюрморту.
2. Розміщення предметів на листі, та вимірювання їх пропорційних співвідношень.
3. Конструювання предметів.
4. Відтворення простору за рахунок контрастності ліній.
5. Легке моделювання власних, падаючих тіней.
6. Узагальнення та завершення роботи.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

Тема 2. Лінійно-конструктивна побудова натюрморту із простих геометричних фігур.

Коротка характеристика постановки: Натюрморт з 2-3-х геометричних тіл різних за будовою, кольором та пропорціями.

Мета завдання: засвоїти графічний аналіз зображення складних форм на основі визначення конструктивних ліній і площин.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція натюрморту .
2. Розміщення предметів на листі, та вимірювання їх пропорційних співвідношень. .
3. Конструювання предметів .

4. Відтворення простору за рахунок різної ступені контрастності ліній.

5. Легке моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.

6. Узагальнення та завершення роботи.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

Тема 3. Гіпсова куля з драперією.

Коротка характеристика постановки: Гіпсова куля на тлі драперії з верхньо-боковим освітленням.

Мета завдання: Моделювання форми кулі засобами академічного рисунку. Поступова градація тону засобом штриха.

1. Загальна композиція.

2. Побудова кулі та намітка складок.

3. Моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.

4. Узагальнення та завершення.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

Тема 4. Формалістична трактовка аудиторних завдань.

Коротка характеристика завдання: блок з чотирьох робіт формату 30x30 на лінію, пляму, текстуру, ритміку, узагальнення і деформацію.

Мета завдання: Творче переосмислення аудиторних завдань на формотворення, узагальнення, стилізацію різними графічними техніками, засобами і прийомами.

Послідовність роботи:

1. Розробка ескізів на малому форматі.

2. Вибір техніки.

3. Пробні варіанти на великому форматі

4. Безпосереднє виконання.

Техніка виконання: папір, лінер, маркер, туш, вугілля, гуаш.

Тема 5. (ЕЗ) Натюрморт з гіпсовою вазою і драперією.

Коротка характеристика постановки: класична гіпсова ваза на тлі темної драперії

Мета завдання: Відтворення форми предметів за допомогою засобів світло-тіньового моделювання засобами академічного рисунку та законів лінійної і повітряної перспективи.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція натюрморту.

2. Розміщення предметів на листі, та вимірювання їх пропорційних співвідношень.

3. Конструювання предметів.

4. Поступове моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.

5. Узагальнення та завершення роботи

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

II семестр.

Змістовний модуль 2. Принципи побудови натюрморту.

Тема 6. Лінійно-конструктивне зображення табуретки з драпіровкою.

Коротка характеристика постановки: Табуретка з накинutoю на нею драпіровкою.

Мета завдання: Вивчити взаємозалежність складок драперії від форми предмету під нею.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція.
2. Розміщення предметів на листі, та вимірювання пропорційних співвідношень.
3. Конструювання табуретки.
4. Моделювання драперії та її складок.
5. Легке моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.
6. Узагальнення та завершення роботи.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

Тема 7. Лінійно-конструктивна побудова архітектурної деталі (капітель).

Коротка характеристика постановки: Гіпсова капітель нахилена під кутом.

Мета завдання: Аналіз і наскрізне конструктивне моделювання складних симетричних об'єктів.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція.
2. Перспективна побудова плашки капітелі.
3. Побудова силуету капітелі на плашці.
4. Наскрізна побудова самої капітелі.
5. Підсилення видимих ліній і ліній переднього плану.
6. Легке моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

Тема 8. Формалістична трактовка аудиторних завдань.

Коротка характеристика завдання: блок з чотирьох робіт формату 30x30 на лінію, пляму, текстуру, ритміку, узагальнення і деформацію.

Мета завдання: Творче переосмислення аудиторних завдань на формотворення, узагальнення, стилізацію різними графічними техніками, засобами і прийомами.

Послідовність роботи:

1. Розробка ескізів на малому форматі.
2. Вибір техніки.
3. Пробні варіанти на великому форматі
4. Безпосереднє виконання.

Техніка виконання: папір, лінер, маркер, туш, вугілля, сангіна, гуаш.

Тема 9. Складний натюрморт із розеткою. Тональне вирішення.

Коротка характеристика постановки: Натюрморт з гіпсовою розеткою, геометричним тілом, та предметами побуту (глечики, посуд, овочі, фрукти), на тлі драперії.

Мета завдання: Створення цілісної об'ємно-просторової композиції. Моделювання форми предметів, світлотіні, повітряної перспективи, фактури за допомогою штриха.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція натюрморту.
2. Розміщення предметів на листі, та вимірювання пропорційних співвідношень.
3. Конструювання предметів.
4. Відтворення загальних світло-тіньових співвідношень.
5. Поступове моделювання власних, падаючих тіней і півтіней.
6. Опрацювання деталей.
7. Узагальнення.

Техніка виконання – рисунок олівцем. Матеріал – олівець, гумка, папір.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Модуль 1 Конструктивна побудова геометричних форм у просторі.												
Тема 1. Аналіз конструкції простих геометричних форм в залежності від положення. Куб. Піраміда. Циліндр. Шестигранник.	11	1	11	-			-	-	-	-	-	-

Тема 2. Лінійно-конструктивна побудова натюрморту із простих геометричних фігур.	13	1	11	-			-	-	-	-	-	-
Тема 3. Гіпсова куля з драперією .	11	1	11	-			-	-	-	-	-	-
Тема 4. Формалістична трактовка аудиторних завданнь.	1	1	11	-			-	-	-	-	-	-
Тема 5. (ЕЗ) Натюрморт з гіпсовою вазою і драперією.	15	1	15	-			-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	60	5	53	-		2	-	-	-	-	-	-

Змістовий модуль 2. Принципи побудови натюрморту.

Тема 6. Лінійно-конструктивне зображення табуретки з драпіровкою.	12	1	13	-			-	-	-	-	-	-
Тема 7. Лінійно-конструктивна побудова	17	1	17	-			-	-	-	-	-	-

архітектурної деталі (капітель).												
Тема 8. Формалістична трактовка аудиторних завдань.	14	1	13	-			-	-	-	-	-	-
Тема 9. (ЕЗ) Складний натюрморт із розеткою. Тональне вирішення.	22	2	20	-			-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	10	106			4						

Змістовий модуль 2. Принципи побудови натюрморту.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Аналіз конструкції простих геометричних форм в залежності від положення. Куб. Піраміда. Циліндр. Шестигранник.	11
2	Тема 2. Лінійно-конструктивна побудова натюрморту із простих геометричних фігур.	11
3	Тема 3. Гіпсова куля з драперією	11
4	Тема 4. Формалістична трактовка аудиторних завдань.	11
5	Тема 5. (ЕЗ) Натюрморт з гіпсовою вазою і драперією.	15
6	Тема 6. Лінійно-конструктивне зображення табуретки з драпірованою.	13
7	Тема 7. Лінійно-конструктивна побудова архітектурної деталі (капітель).	17

9	Тема 9. (ЕЗ) Складний натюрморт із розеткою. Тональне	20
---	--	----

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Творче переосмислення аудиторних завдань на формотворення, узагальнення, стилізацію різними графічними техніками, засобами і прийомами. Завдання: вміння аналізувати і відтворювати пропорції, будову предметів з легкою передачею світло-тіні. Формат: 0,25 аркуша паперу. Засоби: графітний олівець, туш, перо, лінер, маркер.	21
2	Замальовки предметів побуту, овочів та фруктів на тлі драперії. Завдання: Створення цілісної композиції, з ясною побудовою елементів, вміння передати світлотіньові градації, та різницю текстури засобами академічного рисунку. Формат: 0,5 аркуша паперу. Засоби: графітний олівець, вугілля, сангіна, ризинка. Творчі завдання на основі аудиторних постановок на узагальнення, ритміку, реконструкцію засобами лінії, плями, текстури. Завдання: Оволодіння методами спрощення, виявлення і підкреслення головного, вивчення методів формотворення.	20

8. Методи навчання: переважаюча практична робота на відпрацювання навиків роботи з лінією та тоном. Основним засобом є робота над постановками, що сприяють вивченню основних законів побудови тональної композиції, і які ускладнюються у відповідності до методики навчання рисунку.

9. Методи контролю: поточні та підсумкові перегляди та систематичні індивідуальні консультації викладача.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзаменаційний перегляд

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль N 1			Змістовий модуль N 2			
T1	T2	T3	ІНДЗ	Підсумковий контроль		100
15	15	20		20	30	

Підсумковий екзаменаційний перегляд

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1			ІНДЗ	30	100
T1	T2		20	30	
20	30				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою навчального закладу (як приклад)	Традиційна оцінка за національною шкалою (чотирибальна система)	Залік/Екзамен
<i>A</i>	90 - 100	ВІДМІННО	Зараховано
<i>B</i>	82 - 89	ДОБРЕ	
<i>C</i>	74 - 81		
<i>D</i>	64 - 73		
<i>E</i>	60 - 63	ЗАДОВІЛЬНО	Не зараховано
<i>FX</i>	35 - 59	НЕЗАДОВІЛЬНО	
<i>F</i>	1 - 34		

13. Рекомендована література

Базова

1. Аксьонов Ю., Левидова М. Цвет и линия. – М.: Советский художник, 1976.
2. Бесчанов Н.П., Кулаков В.Я. Живопись. – М.: Владос, 2004.
3. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К.: Радянська школа, 1981.
4. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
5. Кулебакин Г.И. Рисунок и основы композиции.
6. Школа изобразительного искусства. – М.: Изобразительное искусство, 1989.
7. Барц А. Рисунок в средней художественной школе. – Москва. 1963.

Допоміжна

8. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
9. Каган М. Морфология искусства. — Ленинград. 1972
10. Ковальов Ф.В. Золотое сечение в живописи. — К.: 1989
11. Киплик Д. И. Техника живописи. – Москва. 2011 .
12. Малевич К. Черный квадрат. – Азбука. 2003.
13. КирцерЮ. М. Рисунок и живопись. Практическое пособие. – Высшая школа. 1992.